TEMES SOCIOECONÒMICS
GADESO
Una ullada monogràfica a la nostra realitat socioeconòmica

NÚMERO 61 NOVEMBRE 2015

El mercat laboral de les Illes Balears amb dades de l'Agència Tributària (I)

SALARIS QUE NO S'ATUREN DE BAIXAR

El número 61 de **TEMES SOCIOECONÒMICS GADESO** és el primer d'una sèrie que dedicarem a aproximar-nos a la situació del mercat laboral de les Illes Balears a partir de la informació que proporciona l'Agència Tributària.

Val a dir que l'ESTADÍSTICA MERCAT DE TREBALL I PENSIONS EN LES FONTS TRIBUTÀRIES que es publica una vegada a l'any (la corresponent a l'any fiscal de 2014 es va fer pública el dia 17 de novembre de 2015) és una recerca de caràcter censal basada en la Relació de Perceptors de Salaris, Pensions i Prestacions per Desocupació que presenten els ocupadors mitjançant la Declaració Anual de Retencions i Ingressos a Compte sobre Rendiments del Treball (Model 190). Per tant, és una informació força important, i complementària, per a qualsevol diagnosi seriosa i acurada del mercat de treball.

Malauradament, la informació de l'Agencia Tributària sobre aspectes claus del mercat laboral no és massa emprada per la majoria dels analistes sociolaborals, ni molt coneguda per l'opinió publica. Als efectes de possibilitar una aproximació a la metodologia aconsellam consultar **aquí** les explicacions de la mateixa Agencia Tributària.

En aquesta primera entrega de TEMES SOCIOECONÒMICS GADESO dedicada a observar les fonts tributàries relacionades amb qüestions laborals i socials ens centram a analitzar la evolució en el període 2009-2014 (d'ençà que es començaren a notar els efectes de la crisi, fins a la darrera dada disponible) de la població assalariada i de les mitjanes salarials. Tot plegat ens permet observar la magnitud de la pèrdua d'ocupació assalariada i de la devaluació salarial aplicada en els darrers anys.

1.- El nombre de persones asalariades

El primer gràfic permet observar una clara tendència a la baixa del nombre de persones assalariades en termes de comptabilització del total de “Model 190” presentats a l’administració tributària. Val a dir que una mateixa persones pot ser titular de més d’un “model 109”, en funció del nombre de pagadors que, com assalariat, ha tingut durant l’any.

En conseqüència, per interpretar correctament el gràfic 1, s’ha de tenir en compte que, a l’inici de la crisi del mercat laboral illenc (abans de 2009), es van destruir moltes ocupacions temporals, però relativament duradores -fonamentalment les associades a contractacions del sector de la construcció en la modalitat del “contracte per obra- per tant, eren moltes les persones assalariades que, tot i ser temporals, només tenien un Model 190 anual. Però, a partir de 2009, la contractació és tant o més temporal, però de més curta durada, la qual cosa fa que cada pic hi hagi més persones assalariades que durant l’any tenen contractes laborals amb distintes empreses i, per tant, diversos “models 190”. Tot i això, la baixada és constant i força important: En el període 2009-2013 es registra una caiguda de 26.021 persones assalariades (un 5,5 %) i de 16.610 (un 3,5%) en el sexenni analitzat.

Gràfic 1

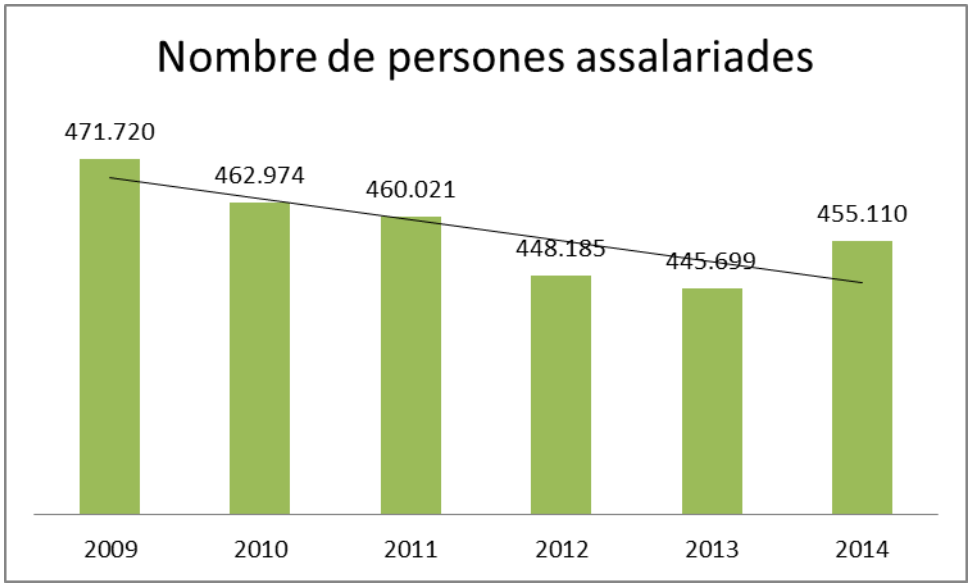

Font: Elaboració Fundació Gadeso a partir de dades de l’Agència Tributària

La permanent tendència a la baixa s’interromp l’any 2014 per l’augment de la temporalitat i la precarietat en les relacions laborals Vegeu el **número 47 Temes Socioeconòmics Gadeso** on podreu observar que l’any passat es va batre el rècord quant a nombre de persones assalariades amb contracte de menys d’un any d’antiguitat a l’empresa i del de contractacions a temps parcial.

2.- La devaluació salarial

La magnitud de devaluació salarial es pot observar en els gràfics següents: El número 2 ens presenta l'evolució de les quantitats totals declarades com salaris. Tot i la petita millora de tendència en el 2014, en el sexenni analitzat la declaració de salaris ha baixat entorn de 709.718.000 euros, és a dir, un -8,3%.

Gràfic 2

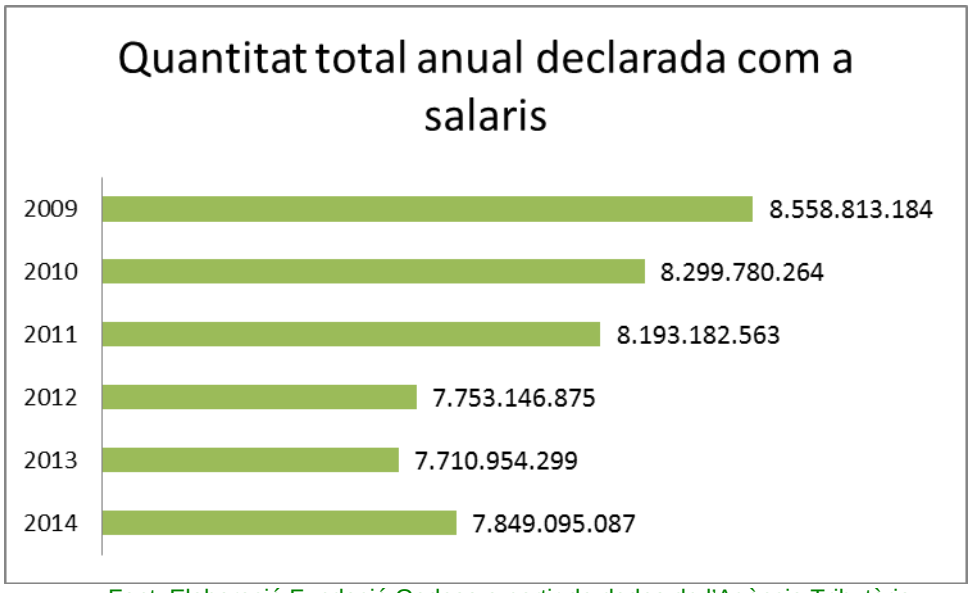

Font: Elaboració Fundació Gadeso a partir de dades de l'Agència Tributària

I tanmateix són els gràfics 3 i 4 els que reflecteixen millor el valor de la devaluació dels salaris a les Illes Balears: Una baixada del 4,94% del valor dels salaris amb una pèrdua de capacitat adquisitiva de gairebé el 13%

Gràfic 3

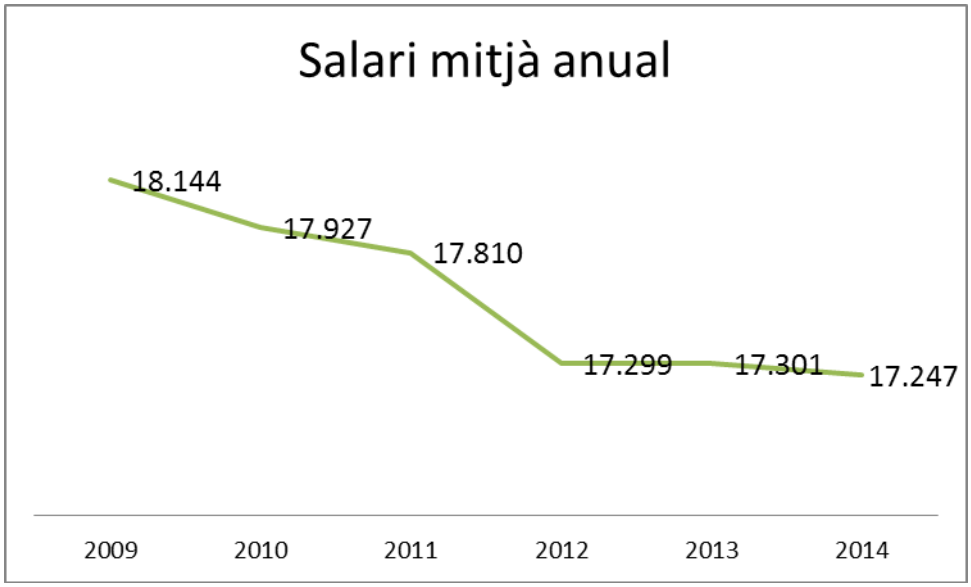

Font: Elaboració Fundació Gadeso a partir de dades de l'Agència Tributària

Gràfic 4

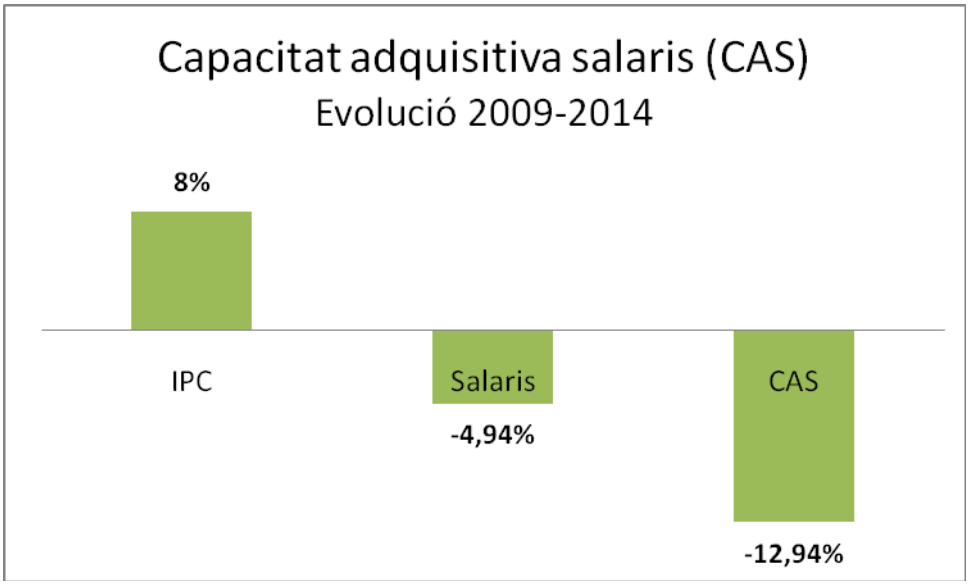

Font: Elaboració Fundació Gadeso a partir de dades de l'Agència Tributària i IBESTAT

3.- Conclusions

Les dades de l'Agència Tributària referides al mercat laboral de les Illes Balears senyalen que la precarització de l'ocupació, com estratègia per frenar la destrucció d'ocupació i crear-ne, ha funcionat molt moderadament.

Per contra, el que sí que ha funcionat és la devaluació salarial. Una estratègia que, en el període 2009-2014, ha provocat una important pèrdua mitjana, gairebé el 13%, de la capacitat adquisitiva dels salaris. Aquesta retallada ha tingut especial repercussió en els salaris més baixos, la qual cosa ha esdevingut un element clau en el procés d'empobriment de les classes mitjanes i mitjanes-baixes i de creixement de les desigualtats. Com la pèrdua de renda salarial s'ha produït en un context d'implementació d'un ampli conjunt de mesures anticrisi basades en les polítiques d'austeritat neoliberal, ha contribuït a l'agreujament de la descohesió social.